

РОБЪРТ ШЕКЛИ

ПОСЛЕДНОТО ОРЪЖИЕ

Превод от английски: Рени Димитрова, 1997

chitanka.info

Едсел бе в убийствено настроение. Той, Парки и Факсън бяха загубили три седмици в тази част от мъртвите земи, прониквайки във всяка могила, срещната по пътя им, без да намерят нищо и насочвайки се към следващата. Краткото марсианско лято вече отминаваше и с всеки изминал ден ставаше все по-студено. Дребният Факсън беше весел и си мечтаеше за купищата пари, които ще спечелят, когато намерят оръжията, а Парки се мъкнеше мълчаливо с тях. Като че ли беше със стоманени нерви и не отронваше и дума, освен ако не го попитаха нещо.

Но Едсел вече не издържаше. Бяха проникнали в още една могила и отново не намериха и следа от изчезналото марсианско оръжие. Бледото слънце като че ги гледаше, а по невъзможно синьото небе се виждаха и звезди. Следобедният студ проникваше в подплатения костюм на Едсел, смръзваше костите и стягаше едрите му мускули.

Внезапно Едсел реши да убие Парки. Не харесваше този мълчаливец още от времето, когато се събраха за тази експедиция на Земята. Мразеше го повече, отколкото презираше Факсън.

Едсел спря.

— Знаеш ли къде отиваме? — попита той Парки със застрашително тих глас.

Парки присви безразлично слабите си рамене. Бледото му изпито лице не показваше никакви чувства.

— Знаеш ли? — настоя Едсел.

Парки отново сви рамене.

„Един куршум в главата.“ — реши Едсел и посегна към пистолета си.

— Чакай! — замоли се Факсън и застана помежду им. — Не се пали, Едсел. Само помисли за парите, които ще спечелим, когато намерим оръжията! — Очите на дребосъка блеснаха при тази мисъл. — Та те са тук някъде, Едсел. Може би в следващата могила.

Едсел се поколеба, загледан в Парки. Точно сега му се искаше да убива повече от всякога. Ако бе знаел, че ще стане така, когато се събраха на Земята... Но тогава всичко изглеждаше толкова лесно. Той притежаваше плочката, на която пишеше къде се намира скривалището с прословутите марсиански оръжия. Парки можеше да чете марсианската писменост, а Факсън имаше възможност да финансира

експедицията. И той си представяше, че просто трябва да кацнат на Марс и да отидат до могилата, където бе скрито оръжието.

Едсел никога преди това не бе напуснал Земята. Не бе предвидил седмиците на студ, глад, в резултат на ограничената концентрирана храна и замайване, поради дишането на разреждения през филтъра въздух. Не бе и помислил за изморените до болка мускули от промъкването из гъстите марсиански храсти.

Тогава бе мислил само за цената, която правителството, всяко правителство, би платило за тези легендарни оръжия.

— Извинявай — каза Едсел, който внезапно се отказа от намерението си. — Това място ме подлудява. Съжалявам, че избухнах, Парки. Води ни.

Парки кимна и тръгна отново. Факсън въздъхна с облекчение и последва Парки.

„Винаги мога да ги убия.“ — помисли Едсел.

По-късно този следобед, те откриха могилата. Тъкмо, когато търпението на Едсел отново се бе изчерпало. Беше странна, масивна могила, точно както пишеше на плочката. Под няколко сантиметра прах откриха метал. Мъжете разчистиха наоколо и намериха врата.

— Ей сега ще я взривя — каза Едсел и измъкна пистолета.

Парки го бутна встрани, завъртя ръкохватката и отвори вратата.

Вътре се откри огромно помещение. И в него, редица до бляскава редица, се намираха легендарните изчезнали оръжия на Марс, загубените произведения на марсианската цивилизация.

Тримата мъже останаха неподвижни за миг и само гледаха. Ето къде бе съкровището, което хората почти се бяха отказали да търсят. Откакто на Марс бе стъпил човешки крак, бе започнало проучването на развалините на огромните градове. По равнините бяха разхвърляни разрушени превозни средства, скулптури, инструменти. Всичко сочеше за призрачна титаническа цивилизация, с хиляди години по-напред от земната. Търпеливо разчетените писмени паметници бяха разказали за страшните войни, разразили се на повърхността на Марс. Но описанията свършваха внезапно и нищо в тях не споменаваха какво се е случило с марсианците. На Марс от няколко хиляди години нямаше

разумни същества. Кой знае защо и целият животински свят на планетата бе унищожен.

И явно марсианците бяха взели оръжията си със себе си.

Едсел знаеше, че тези изчезнали оръжия струват колкото теглото им, оценено в радий. Просто нямаха равни на себе си.

Мъжете влязоха в помещението. Едсел вдигна първото, до което се докосна ръката му. Приличаше на 45-калибров револвер, но беше по-голямо. Той отиде до вратата и насочи оръжието към един храст в равнината.

— Не стреляй — каза Факсън, докато Едсел се прицелваше. — Може да рикошира или кой знае какво. Нека хората на правителството да ги опитат, след като ги продадем.

Едсел натисна спусъка. Храстът на около двадесет и пет метра от тях избухна в яркочервен пламък.

— Не е лошо — каза Едсел, като потупа оръжието с длан. Той го остави и посегна за друго.

— Моля те, Едсел — притеснено го задържа Факсън. — Няма нужда да ги опитваш. Така може да взривиш атомна бомба или нещо друго.

— Млъквай — каза Едсел, докато разглеждаше оръжието, за да намери спусъка.

— Недей да стреляш повече — замоли се Факсън. Той погледна Парки с надежда да получи подкрепа, но мълчаливецът гледаше Едсел. — Сигурно някое от тези оръжия е виновно за измирането на марсианската раса. Нали не би искал да го включиш, нали?

Едсел гледаше едно място в равнината, което блестеше разтопено, след като бе стрелял.

— Хубава работа. — Той взе друг предмет, с форма на молив. Студът бе забравен. Едсел сега бе напълно щастлив, докато си играеше с блестящите предмети.

— Хайде да тръгваме — каза Факсън и се насочи към вратата.

— Да тръгваме ли? Накъде? — попита Едсел. Той вдигна друго бляскаво оръжие, извито така, че да бъде удобно за ръката.

— Към космодрума — отвърна Факсън. — Да се връщаме и да продадем тази стока, както бяхме планирали. Предполагам, че можем да поискаме всякаква цена. Каквато ни хрумне. Всяко правителство ще плати милиарди за такова нещо.

— Аз обаче размислих — каза Едсел. С ъгъла на окото си той наблюдаваше Парки. Слабият мъж се разхождаше между купищата оръжия, но досега не бе докоснал нищо.

— Слушай — заговори Факсън и се втренчи в Едсел. — Аз финансирах тази експедиция. Планирахме да продадем стоката. Имам право да... Е, може и да не е точно така.

Неизпитаното още оръжие бе насочено точно към корема му.

— Какво се опитваш да направиш? — запита той, като се мъчеше да не забелязва оръжието.

— Няма да го продаваме — заяви Едсел и се облегна на стената, откъдето можеше едновременно да наблюдава и Парки. — Реших, че сам мога да използвам това оръжие. — Той се ухили широко, като продължаваше да наблюдава и двамата. — Мога да въоръжа няколко момчета у дома, като се върнем. Можем лесно да свалим някое от слабите правителства в Централна Америка. После ще си имаме страната завинаги.

— Дааа — каза Факсън, като не отделяше поглед от оръжието. — Само че аз не желая да вземам участие в такова нещо. Отпиши ме.

— Добре — съгласи се Едсел.

— Не се бой, че ще кажа нещо — бързо продължи Факсън. — Няма. Само не искам да се забърквам в никакви убийства. Затова мисля, че ще се върна.

— Разбира се — каза Едсел. Парки стоеше настрана и разглеждаше ноктите на ръцете си.

— Ако си направиш кралството, както си решил, може да дойда — усмихна се едва-едва Факсън. — Може би ще ме направиш дук или някакъв друг вид благородник.

— Мисля, че може да се уреди.

— Чудесно. Късмет. — Факсън помахаше с ръка и тръгна да се отдалечава. Едсел го остави да измине двадесетина крачки, после насочи оръжието и натисна спусъка.

Не се чу никакъв звук, нямаше светлинно избухване, но ръката на Факсън бе отрязана напълно. Едсел веднага натисна спусъка отново и направи с ръката си движение отгоре надолу. Дребният Факсън бе разрязан наполовина, а и земята под краката му също бе като срязана с нож.

Едсел се извърна, осъзнал, че е оставил гърба си открит към Парки. Онзи трябваше само да вдигне най-близкото оръжие и да стреля. Но Парки просто си стоеше там със скръстени върху гърдите ръце.

— Този лъч май може да среже всичко — каза Парки. — Много полезно оръжие.

Едсел прекара един прекрасен половин час, като притичваше до вратата и изпробваше различните оръжия. Парки не се помръдна и не се опита да докосне нищо, но наблюдаваше с интерес. Древните марсиански оръжия бяха като нови и явно незасегнати от хилядите години, през които бяха стояли неупотребявани тук. Имаше много огнестрелни оръжия с различна конструкция и възможности. Имаше оръжия, които замразяваха, и други, които изгаряха. Трети трошаха, режеха, коагулираха, парализираха и правеха всичко, което можеше да отнеме живота.

— Хайде да опитаме това — каза Парки. Едсел, който се канеше да изпробва една интересна трицевна пушка, се спря.

— Зает съм — каза той.

— Престани да си играеш с тези играчки. Нека потърсим нещо истинско.

Парки бе застанал до тумбеста черна машина на колела. Двамата заедно я избутаха навън. Парки наблюдаваше, докато Едсел движеше ръчките. Дълбоко в машината се чу слабо бръмчене. После около нея се оформи синкава мъгла. Докато Едсел движеше ръчките, мъглата се разпространи и обхвана двамата мъже.

— Пробвай сега бластера — каза Парки. Едсел вдигна един от експлозивните пистолети и стреля. Зарядът бе погълнат от мъглата. Той набързо изпита и останалите три оръжия. Нито едно от тях не успя да пробие синята мъгла.

— Сигурен съм, че това би спряло и атомна бомба — тихо каза Парки. — Това е силово поле.

Едсел го изключи и се върна в помещението. В пещерата започваше да се стъмва, тъй като слънцето приближаваше хоризонта.

— Знаеш ли — заговори Едсел. — Ти си доста свестен тип, Парки. Ставаш.

— Благодаря — отвърна Парки с поглед, насочен към купищата оръжия.

— Не се сърдиш, че срязях Факсън, нали? Той щеше да иде направо при правителството.

— Напротив, даже одобрявам действията ти.

— Чудесно. Мисля, че ставаш. Защото ти можеше да ме убиеш, докато аз се занимавах с Факсън. — Едсел не каза, че той би направил точно така.

Парки сви рамене.

— Искаш ли да участваш с мен в създаването на кралството? — попита ухилен Едсел. — Мисля, че можем да се справим. Ще си изберем някое красиво местенце, пълно с хубави момичета и много веселие. Как мислиш?

— Разбира се — каза Парки. — Разчитай на мен.

Едсел го потупа по рамото и двамата тръгнаха между подредените оръжия.

— Всички тези са вече познати — каза Парки, когато стигнаха края на помещението. — Вариации на вече изпитаните.

В края на помещението имаше врата. Върху нея бяха гравирани марсиански букви.

— Какво пише? — попита Едсел.

— Нещо за „Последното оръжие“ — отговори Парки, присвил очи, за да разчете тънките линии. — Предупреждение да не се влиза. — Той отвори вратата. Двамата мъже тръгнаха да влизат и внезапно спряха.

Помещението беше с размери три пъти по-големи от тези на онова, от което идеха. И докъдето можеше да се види, бе изпълнено с войници. Облечени в бляскави дрехи, с пълно бойно снаряжение, войниците бяха неподвижни като статуи.

Те не бяха живи.

До вратата имаше маса и върху нея три предмета. Първият беше сфера с големината на мъжки юмрук и вграден в нея калиброван ключ. До нея бе поставен блестящ шлем. И до тях имаше малка черна кутия с марсиански надпис.

— Това да не е гробище? — прошепна Едсел, загледан с възхищение в силните неземни лица на марсианските войници. Застанал зад него, Парки не отговори.

Едсел отиде до масата и взе сферата. Внимателно завъртя ключа само на едно деление.

— Какво мислиш, че би трябвало да прави това? — попита той Парки. — Не мислиш ли... — Двамата мъже зяпнаха и отстъпиха.

Редиците на войните се бяха размърдали. Те се полюшнаха и застанаха мирно. Но вече не изглеждаха мъртви. Древните бойци бяха живи.

Един от тях с интересна униформа в пурпур и сребро пристъпи напред и се поклони на Едсел.

— Господине, войската ви е готова.

Едсел бе твърде учуден, за да проговори.

— Как сте останали живи след толкова хиляди години? — попита Парки вместо него. — Марсианци ли сте?

— Ние сме слуги на марсианците — отвърна войникът. Парки забеляза, че устните му не се движат. Той говореше по телепатичен път. — Господине, ние сме Синтети.

— На кого се подчинявате? — попита Парки.

— На Активатора, сър — Синтетът говореше, обърнат към Едсел, с поглед вперен в сферата в ръката му. — На нас не ни е нужна храна или сън, господине. Нашето единствено желание е да ви служим и да се бием. — Войниците в строя кимнаха утвърдително.

— Поведете ни в бой, сър!

— Разбира се, ще го направя — каза Едсел, който най-последно възвърна гласа си. — Ще ви покажа, момчета, как се води бой. Можете да ми вярвате!

Войниците го поздравиха с благоговение три пъти. Едсел се ухили и погледна Парки.

— Какво е действието на другите деления? — попита Едсел. Войникът мълчеше. Явно въпросът бе извън вградените му познания.

— Може да активира други Синтети — предположи Парки. — Тук отдолу може да има още помещения.

— Братя! — извика Едсел. — *Ще ви поведе* в битка!

Войниците отново издадоха три възхитени вика.

— Приспи ги и дай да си направим плана — каза Парки. Едсел, замаян от видяното, завъртя ключа. Войниците замръзнаха неподвижно.

— Ела навън.

— Хайде.

— И вземи тези неща със себе си.

Едсел вдигна блестящия шлем и черната кутия и последва Парки навън. Слънцето вече бе почти изчезнало и по червената земя се проточваха черни сенки. Беше ужасно студено, но нито един от двамата мъже не забелязваше.

— Чу ли какво казаха, Парки? Чу ли? Те казаха, че аз съм им водач! С такива хора... — Той се изсмя към небето. С тези мъже и тези оръжия нищо не можеше да го спре. Той ще има своята страна... С най-красивите момичета на света! И как ще си прекара само!

— Аз съм генерал! — извика Едсел и нахлуи шлема върху главата си. — Как ти се струва, а, Парки? Не ти ли приличам на... — Той млъкна. В ушите си чуваше глас, който шептеше, мърмореше. Какво ли казваше?

„...проклет идиот! Дребен мечтател с твоето кралство. Това могъщество е за гениален човек, който може да промени историята. Аз!“

— Кой говори? Това си ти, нали, Парки? — Едсел внезапно разбра, че шлемът му позволява да чува мисли. Нямаше време да оцени какво оръжие може да бъде той за един владетел.

Парки го застреля в гръб с пистолета, който бе държал непрекъснато при себе си.

— Какъв идиот — каза си Парки и свали шлема от главата му. — Кралство! Притежава цялата сила на света, а мечтае за някакво си малко кралство! — Той погледна към отвора в хълма.

— С тези войски... Силовото поле... Оръжията... Аз мога да подчиня света. — Каза го хладнокръвно, знаейки, че това е напълно вярно. Той се извърна, за да се върне в пещерата и да активира Синтетите, но спря да вдигне малката черна кутия, която Едсел бе изпуснал.

Върху нея с разлятата марсианска азбука бе изписано: „Последното оръжие“.

„Чудя се какво ли би могло да бъде.“ — помисли си Парки. Бе оставил Едсел жив достатъчно дълго, за да опита всички останали оръжия. Нямаше смисъл да рискува някой рикошет върху себе си. Жалко, че не го бе оставил жив още малко, за да опита и това.

„Всъщност то и не ми трябва.“ — каза си той. И без това си имаше достатъчно оръжия. Но това би могло да направи работата още по-лесна и безопасна. Каквото и да бе, трябваше да бъде добро оръжие.

„Е — каза си той, — нека видим какво са смятали марсианците за последното си оръжие.“ Той отвори кутията.

От нея заизлиза пара и Парки хвърли кутията по-надалеч от себе си, защото помисли, че е отровен газ.

Парата се заиздига, полюшна се безсмислено известно време, след което започна да се сгъстява. Разшири се, порасна и придоби форма.

След няколко секунди бе сравнително плътна и увисна над кутията. Блестеше белезникаво в полумрака и Парки видя, че това бе просто една огромна уста, над която плуваха чифт немигащи очи.

— Ха, хо — каза устата. — Протоплазма! — Тя доплува до тялото на Едсел. Парки вдигна бластера и се прицели внимателно.

— Мъртва протоплазма — каза нещото, когато помириса тялото на Едсел. — Обичам мъртва протоплазма. — То глътна тялото на една хапка.

Парки стреля и направи триметрова дупка в земята. Гигантската уста се изкикоти, когато се измъкна невредима от дупката.

— Толкова отдавна беше — каза тя.

Парки чувстваше как нервите му са се свили на възел. Не искаше да си позволи да изпадне в паника. Той спокойно активира силовото поле, което оформи синкава сфера около него.

Като продължаваше да хихика, нещото преплува през синята мъгла на полето.

Парки вдигна оръжието, което Едсел бе използвал, за да убие Факсън, усещайки как добре балансираната ръкохватка залепва в ръката му. Той се отдръпна към единия край на силовото поле и когато нещото се приближи, насочи към него лъча.

Нещото продължи да се движи към него.

— Умри, умри! — завика Парки, който вече изпусна нервите си.

Но нещото се приближи с широка усмивка.

— Обичам *мъртва* протоплазма — каза то и гигантската му уста погълна Парки. — Но обичам и *жива* протоплазма. — То преглътна веднъж, изплува от силовото поле и се понесе от другата му страна,

оглеждайки се с нетърпение наоколо за онези милиони единици протоплазма, с които се бе хранило някога.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.